

[Edel Saunte.]

jo mere man fordyber sig i de problemer, der knytter sig til det, jo mere usikker tror jeg man bliver med hensyn til, hvad der vil være den rette løsning — og det tror jeg ikke alene har været tilfældet for medlemmerne af den nedsatte kommission, det er sikkert også tilfældet for alle de mennesker, der i praksis arbejder med disse spørgsmål. Der er dog een ting, som jeg tror alle, der har arbejdet med den, er enige om, og det er, at svangerskabsafbrydelse — hvad enten den er legal eller illegal — er en ulykkelig løsning, en løsning, som absolut kan være nødvendig, men som praktisk talt altid er ulykkelig. Det hænger vel sammen med, at alle kvinder, der bliver gravide, får en både fysisk og psykisk omstilling, og det er givet, at denne omstilling, som efter naturens orden skal have sit forløb gennem lang tid og afsluttes med fødslen og glæden over barnets eksistens — denne naturlige udvikling afbrydes pludselig. Dernæst tror jeg, det ligger i, at næsten alle kvinder, som har været gravide, har haft en levende fornemmelse af, at et foster, uanset om det er begyndt at bevæge sig eller ej, er et selvstændigt, levende væsen, som nok lever i kraft af moderen, men som dog på en ejendommelig måde har et selvstændigt liv. Disse dybe psykiske fornemmelser og store fysiske vanskeligheder må naturligvis medføre, at det bliver en ulykkelig ting for en kvinde at få sit svangerskab afbrudt, hvad enten afbrydelsen sker legalt eller illegalt.

Jeg er derfor helt enig med den højtærede justitsminister i hans udtalelse om, at det, det først og fremmest gælder om, er at forebygge, at uønskede svangerskaber opstår, og at forebygge, at de svangerskaber, der opstår, bliver uønskede i kraft af sociale vanskeligheder. Hele forudsætningen for den lovgivning, vi her beskæftiget os med, må derfor være, at samfundet i så stor udstrækning, som det overhovedet er muligt, erkender sin pligt overfor den gravide kvinde og er parat til at bistå hende.

På den anden side må vi erkende, at det er nødvendigt i en række tilfælde at foretage afbrydelse af svangerskab, først og fremmest i alle de tilfælde, hvor der er alvorlig fare for kvindens liv eller helbred. Der har jo været stor diskussion om, i hvilket omfang

man ved siden af den rent medicinske fare skal tage hensyn til de omstændigheder, hvorunder kvinden lever, og de fysiske og psykiske svækkelsestilstande, hun måtte lide af. I kommissionen havde vi jo fundet en form for en afgrænsning, og justitsministeriet har ment at have fundet en anden. Jeg er egentlig ikke i stand til at se, at der er nogen særlig forskel på disse to formuleringer, og jeg skal derfor ikke indvende noget som helst imod den form, som ministeriet har fundet. For mig at se er den en lille smule mere ordrig end den form, kommissionen havde foreslået, og om det er lykkeligere, skal jeg lade stå hen.

Jeg er glad for, at det høje ministerium har fundet sig foranlediget til at følge kommissionen i den udvidelse, der er foretaget i § 1, stk. 1, nr. 3, men jeg er ked af, at justitsministeriet ikke har ment at kunne medvirke til gennemførelsen af den bestemmelse, som forhenværende justitsminister Steincke var den første til at foreslå, nemlig bestemmelsen om, at justitsministeriet i ganske særlige tilfælde kunne give tilladelse til afbrydelse af svangerskab, uanset at afbrydelsen ikke var lovfæstet i de andre bestemmelser i loven. Man har ment i § 1, stk. 1, nr. 4, at have fundet en afløsning derfor ved at sige:

„Når kvinden på grund af alvorlige fysiske eller psykiske defekter må anses for mindre egnet til at tage vare på et barn.“

Det er jo rigtigt, at denne bestemmelse vil omfatte en hel del af de tilfælde, som kommissionen havde tænkt sig skulle falde ind under den bestemmelse, fhv. justitsminister Steincke havde formuleret, men jeg tror ikke, bestemmelsen i § 1, stk. 1, nr. 4, helt dækker alle de tilfælde. Jeg skal pege på, at hjemmet da også kan være helt uegnet for barnet at vokse op i på grund af faderens defekter; det behøver ikke at være moderens defekter, der gør hjemmet uegnet for barnet; faderen spiller jo også en rolle i et hjem, selvom den højtærede justitsminister ikke synes at have taget dette i betragtning ved denne formulering.

En anden ændring af § 1 beklager jeg også meget. Kommissionen havde i sit forslag foreslået som stk. 5 optaget en bestemmelse om, at såfremt svangerskabsafbrydelse blev foretaget på eugenisk indikation